

Strona główna>Wszczęcie postępowania sądowego>Gdzie i jak>**Koszty**

Разходи

Hiszpania

На тази страница е предоставена информация за разноските по производството в Испания.

[Семейно право — развод](#)

[Семейно право — попечителство](#)

[Семейно право — издръжка](#)

[Търговско право — договори](#)

[Търговско право — отговорност](#)

Законодателна рамка, уреждаща хонорарите на юридическите професии

Адвокати

В Испания има само една категория адвокати (*abogado*), които, след като станат членове на съответната районна адвокатска колегия (*Colegio de Abogados*), могат да се явяват по всякакъв вид производства и пред всеки съд.

Адвокатите определят хонорарите си съгласно насоки, публикувани от тяхната адвокатска колегия. Тези насоки се основават на общите критерии за изчисляване на хонорарите на адвокатите, като например сложността на делото, пропорционалността и др., и се спазват от всички адвокати при издаването на сметките за своите хонорари.

В посочените насоки винаги се прави разграничение между отделните съдилища, в рамките на които се гледа делото.

Фиксирани разноски

Фиксирани разноски по граждански производства

Фиксирани разноски за страните по граждански производства

Член 241, параграф 1, точка 1 от Гражданския процесуален кодекс (*Ley de Enjuiciamiento Civil*) се отнася специално за хонорарите, начислявани от адвокати и процесуални представители (*procuradores*) по дела, в които участието им е задължително. Тези хонорари се включват при изчисляването на разноските.

В Гражданския процесуален кодекс се предвижда адвокатите да определят хонорарите си в съответствие с нормите, уреждащи професионалния им статут.

Фаза на гражданското производство, при която трябва да се платят фиксирани разноски:

Клиентите винаги са длъжни да платят хонорарите на адвокатите си и да направят авансовите плащания на своите процесуални представители.

Клиентите имат приблизителна представа за сумата от самото начало, но точният размер на хонорара се установява след приключване на съдебния спор. Адвокатите и процесуалните представители може да претендират за плащане от страна на клиентите, включително чрез специални процедури, като авансово плащане по хонорари (*provisión de fondos*, докато производството е в ход) или окончателен разчет на разходите (*jura de cuentas*, след приключването му).

На практика това, което обикновено се случва, е клиентите да предплатят известна част в началото и след това да се изчака решението по съдебните разноски. В случаите, когато другата страна трябва да плати хонорарите, адвокатите и процесуалните представители представят хонорарите си на съда и след като те бъдат одобрени, се плащат от ответната страна.

След влизането в сила на Закон 10/2012 трябва да се плаща съдебна такса.

Каква представлява съдебната такса?

Съдебната такса е национална такса, която при определени дела трябва да се плати от правните субекти, за явяване пред съда и ползване на публичните услуги на съдебната администрация. Съгласно закона Министерството на финансите и публичната администрация отговаря за управлението на тази такса. Изискването за плащане на тази такса беше въведено на 1 април 2003 г. Тя понастоящем е уредена от Закон 10/2012 от 20 ноември 2012 г. относно определени такси в контекста на правораздаването и Националния институт по токсикология и криминалистика. Закон 10/2012 е изменен два пъти — първо с Кралски законодателен указ 3/2013 от 22 февруари 2013 г., а по-късно с Кралски законодателен указ 1/2015 от 27 февруари 2015 г. Основната промяна, въведена в второто изменение, е премахването на съдебните такси за физически лица във всички юрисдикции и всички видове производства — от физическите лица се изискваше да плащат съдебни такси след влизането в сила на Закон 10/2012.

Дела, при които плащането на тази такса е задължително (данъчно събитие)

Съгласно член 1 от Закон 10/2012 таксата за упражняване на правораздавателни правомощия по граждански, административни (*contencioso-administrativo*) и трудови спорове е национална такса, която е еднаква в цяла Испания в предвидените от закона обстоятелства, независимо от таксите и другите данъци, които могат да бъдат събирани от автономните области при упражняване на съответните им финансови правомощия. Тези такси не могат да бъдат налагани за едно и също данъчно събитие.

Съгласно член 2 данъчното събитие за тази такса е упражняването на правораздавателни правомощия, породено от следните процесуални действия:

предявяване на иск в рамките на всяко исково производство и производство за изпълнение на извънсъдебни изпълнителни титули по граждански дела, подаване на насрещен иск и първоначално заявление за процедурата за заповед за плащане и процедурата за европейска заповед за плащане;

подаване на молба за задължително обявяване в несъстоятелност и инцидентни искове в производствата за обявяване в несъстоятелност;

подаване на жалба срещу административен акт;

подаване на извънредна жалба за процесуално нарушение по гражданско производство;

подаване на въззивни (*apelación*) или касационни (*casación*) жалби по граждански и административни дела;

подаване на въззивни (*suplicación*) или касационни (*casación*) жалби по трудови дела;

възражение срещу изпълнението на съдебни инструменти.

Кой е длъжен да плати съдебната такса?

Член 3 гласи, че задължено лице за плащането на таксата е всеки, който предизвиква упражняването на правораздавателни правомощия, резултат от което е настъпването на данъчното събитие.

За целите на предходния параграф документ за образуване на производството, обединяващ няколко основни действия, които не произхождат от един и същ акт, се счита, че представлява едно данъчно събитие. В този случай сумата за таксата се изчислява, като се съберат сумите за всяко едно от обединените действия.

Таксата може да бъде платена от процесуалния представител (*procurador*) или адвоката (*abogado*) от името и за сметка на задълженото лице, по-специално ако последното не пребивава в Испания. Не е нужно лице, което не пребивава в страната, да получи данъчен идентификационен номер за самоначисляване. Нито процесуалният представител, нито адвокатът е данъчно задължен по това плащане.

Освобождавания от плащането на таксата:

Обективно освобождаване:

подаване на иск и последващо обжалване в специалните производства, предвидени за защита на основните права и обществените свободи, както и срещу действията на изборната администрация;

молба за доброволно обявяване на длъжник в несъстоятелност;

подаване на първоначално заявление за процедурата за заповед за плащане и молба за устно съдебно решение по искове за плащане на сума, ненадвишаваща 2 000 EUR. Това изключение не се прилага, когато искът в тези процедури се основава на документ, който се счита за извънсъдебен акт за изпълнение съгласно член 517 от Гражданския процесуален кодекс (Закон 1/2000 от 7 януари 2000 г.);

подаване на жалба пред административните съдилища в случай на мълчалив отказ или на бездействие от страна на администрацията;

предявяване на иск за изпълнение на арбитражни решения, постановени от Арбитражния съвет на потребителите (*Juntas Arbitrales de Consumo*);

подаване на искове от синдиците в интерес на масата на несъстоятелността след предварително разрешение от съдия в търговски съд (*Juez de lo Mercantil*);

производство за съдебна делба на наследствено имущество, освен в случаите, когато се повдига възражение или е налице спор относно включването или изключването на определени активи. Таксата е дължима от възразяващата страна при постановяване на устното решение от съда и за оспорваната сума или за сумата, произтичаща от оспорването на документа за подялба на наследеното имущество; ако и двете страни възразяват, всяка от тях поема собствените си разноски.

Освобождаване за определени категории лица:

физически лица;

юридически лица, които имат право на безплатна правна помощ и могат да докажат, че отговарят на законовите изисквания;

прокуратурата (*Ministerio Fiscal*);

централната държавна администрация и тази на автономните области, местните органи и всички публични органи, които са им подвластни;

испанският парламент и законодателните събрания на автономните области.

Фиксирани разноски по наказателни производства

Фиксирани разноски за страните по наказателни производства

Този въпрос се урежда от Наказателно-процесуалния кодекс.

Всяко лице, на което се приписва наказуемо деяние или което е било обект на задържане или някаква друга предохранителна мярка, или трябва да бъде изправено пред съда, може да упражни правото си на защита, като участва в производството, независимо от вида му, веднага след като бъде уведомено за съществуването му и съответно бъде информирано за това право.

За да могат да упражнят това право, съответните страни трябва да бъдат представлявани от процесуален представител (*procurador*) и защитавани от адвокат (*abogado*), които се назначават от съда, когато съответните страни не се посочили сами такъв и са подали молба в тази връзка, и във всеки случай, когато страните нямат правна компетентност да направят това.

Всички лица, които са страна по дадено дело и чието право на правна помощ не е било признато, ще бъдат задължени да платят хонорарите на процесуалните представители, които ги представляват, хонорарите на адвокатите, които ги защитават, на вещите лица, които дават експертно мнение по тяхно искане, и обезщетението на свидетелите, които се явяват в съда, когато при даване на показанията вещите лица и свидетелите са представили своите твърдения и те са били уважени от съда.

Те няма да бъдат задължени нито по време на делото, нито след неговото приключване да плащат другите съдебни разноски, освен ако съдът не им наложи да го направят.

Всеки процесуален представител, който е назначен от страните по дадено дело и който е приел да ги представлява, ще бъде задължен да плати хонорарите на адвокатите, към които клиентите са се обърнали да ги защитават.

Страните, които имат право на правна помощ, могат също така да ползват услугите на адвокат и процесуален представител по свой избор. В този случай обаче страните ще бъдат задължени да им платят хонорарите както при страни, които нямат право на правна помощ, освен ако свободно избраните юристи не се откажат от хонорарите си съгласно член 27 от Закона за правната помощ (*Ley de Asistencia Jurídica Gratuita*).

Фаза на наказателното производство, при която трябва да се платят фиксираните разноски

Клиентът винаги е длъжен да плати сметките, издадени след като производството приключи. Когато се ползват услугите на служебен защитник, не се изисква авансово плащане, тъй като по същото време обикновено се обработва искането за правна помощ.

Следва да се отбележи, че ползването на служебни адвокати е често срещана практика. Така че ако клиентът има право на правна помощ, не трябва да плаща адвокатския хонорар, като той ще бъде поет от държавата, освен ако клиентът не подобри финансовото си положение в рамките на три години (обикновено не се плаща нищо).

Предварителна информация, която трябва да бъде предоставена от процесуалните представители

Права и задължения на страните

Като представител на страната, процесуалният представител (*procurador*) е длъжен да информира клиента си за всички процесуални действия.

Както адвокатът, така и процесуалният представител са длъжни да информират клиента толкова често, колкото поиска клиентът.

Разноски

Къде мога да намеря информация за разноските в Испания?

Няма специален уебсайт, на който може да се намери информацията относно разноските във връзка със съдебните производства в Испания.

Съществуват обаче уебсайтове, като например тези на адвокатските колегии, които предоставят информация за хонорарите на своите членове.

На какви езици мога да получа информация за разноските в Испания?

Информацията обикновено се предоставя на испански език. Също така е възможно да намерите информацията на официалните езици на автономните области.

Някои страници предоставят определена информация и на английски език.

Къде мога да намеря информацията относно медиацията?

Регистърът на медиаторите и институциите за медиация (*Registro de Mediadores e Instituciones de Mediación*) е информационна база данни, до която има безплатен достъп за обществеността чрез уебсайта на Министерството на правосъдието. Регистърът публикува данни за професионалните медиатори и институциите за медиация, за да се улесни достъпът на представителите на обществеността до тази форма за разрешаване на спорове.

Достъп до неговите търсачки може да осъществите чрез следните връзки:

<https://remediabuscador.mjusticia.gob.es/remediabuscador/RegistroMediador>

<https://remediabuscador.mjusticia.gob.es/remediabuscador/RegistroInstitucion>

Медиация

Каквото и име да се използва, за да бъде описана, медиацията е форма за разрешаване на спорове, при която две или повече страни доброволно се опитват да постигнат споразумение помежду си, подпомагани от медиатор.

Медиатор

Физическите лица могат да станат медиатори, ако се ползват в пълна степен от гражданските си права, стига да не са възпрепятствани да изпълняват тази роля от законодателството, на което могат да бъдат подчинени при упражняване на професията си.

Юридическите лица, предоставящи услуги по медиация, независимо дали са професионални дружества, или друг вид правен субект, предвиден в закона, трябва да посочат физическо лице, което да действа като медиатор; това физическо лице трябва да отговаря на всички законоустановени критерии.

Изисквания за изпълнение на функциите на медиатор

За да практикуват медиация, медиаторите трябва да притежават официална диплома за висше образование или висше професионално обучение, както и да са получили специално обучение, придобито чрез завършване на един или повече специални курсове, обучението по които се води от надлежно акредитирани институции; предоставяното от тези институции обучение е валидно за практикуване на медиация навсякъде в страната. Медиаторите трябва да сключат и застраховка или да се сдобият с подобна гаранция, за да покрият гражданската отговорност, произтичаща от дейността им по споровете, по които изпълняват медиаторска дейност.

Медиатор по несъстоятелността

Медиаторът по несъстоятелността (*mediador concursal*) е физическо лице, което отговаря както на изискванията за медиатор, така и на тези за синдик, предвидени в член 27, параграф 1 от Закона за несъстоятелността (*Ley Concursal*, Закон 22/2003 от 9 юли 2003 г.). Медиаторите по несъстоятелността могат да бъдат назначени от нотариусите или длъжностните лица по търговската регистрация по извънсъдебните споразумения за плащане, посочени в дял X от Закона за несъстоятелността. Юридическите лица също могат да действат като медиатори по несъстоятелността, при условие че упражняват дейностите си по медиация по несъстоятелността посредством физическо лице, което отговаря на горепосочените критерии.

Институция за медиация

Институциите за медиация могат да бъдат испански или чуждестранни публични или частни органи, или публичноправни организации, чиято цел включва насърчаване на медиацията. Тези институции улесняват достъпа до медиация и нейното управление, което включва и назначаването на медиатори; те трябва да гарантират прозрачност при извършването на тези назначения. Ако целите на тези институции включват и арбитраж, те трябва да предприемат мерки за обособяването на двете дейности.

Институциите за медиация не могат да предоставят пряко услуги по медиация, нито пък участието им в медиацията може да надхвърля предвиденото в закона.

Данък добавена стойност

Как се предоставя тази информация?

Тази информация се предоставя от испанската данъчна агенция (*Agencia Tributaria*) на нейната [вебстраница](#).

Кои са приложимите ставки?

Тази информация се предоставя от испанската данъчна агенция на нейната [вебстраница](#).

Правна помощ

Какво представлява тя?

Съгласно член 119 от Конституцията на Испания правната помощ е процедура, посредством която на тези, които могат да докажат, че не разполагат с достатъчно финансови средства, се предоставят поредица от ползи, изразяващи се главно в освобождаване от плащане на хонорари на адвокати и процесуални представители и освобождаване от разноски, произтичащи от свидетелски показания на вещи лица, гаранции и т.н.

Най-общо казано, правото на правна помощ включва следните ползи:

безплатни консултации и насоки преди началото на производството;

възможност за ползване на услугите на адвокат от задържано лице или затворник;

безплатна защита и представителство от адвокат и процесуален представител в хода на съдебното производство;

безплатно публикуване в хода на производството на съобщения и укази, които задължително трябва да се публикуват в официалните вестници;

освобождаване от плащане на депозити за подаване на жалби;

безплатна помощ от вещи лица в хода на производството;

безплатно получаване на копия, свидетелски показания, актове и нотариални удостоверения;

80 % намаление на таксите за определени нотариални действия;

80 % намаление на таксите за определени действия, извършени във връзка с имотния и търговския регистър.

Единствено за трансграничните спорове (след реформирането на Закона за правната помощ със Закон 16/2005 от 18 юли 2005 г., с който той бе приведен в съответствие с Директива 2003/8/ЕО) към горните права се включват следните елементи:

устни преводачески услуги;

писмен превод на документи;

пътни разноски, когато се изисква лицето да присъства лично;

адвокатска защита и процесуално представителство, дори да не са необходими, ако съдът изисква това с цел да се гарантира равнопоставеност на страните.

Кой може да я поиска?

В общи линии може да бъде поискана от граждани, които са привлечени по каквото и да е съдебно производство или възнамеряват да започнат такова и които не разполагат с достатъчно финансови средства, за да го направят.

Ще се счита, че липсват финансови средства, когато физическите лица могат да представят доказателства, че всички техни средства и приходи, изчислени на годишна база и за член на семейството, не надвишават двойно публичния индекс на доходите с многостранно действие (*Indicador Público de Renta de Efectos Múltiples*, IPREM), който е в сила в момента на подаване на молбата.

За да имат право на правна помощ, юридическите лица трябва да имат облагаема основа за корпоративния данък, която да е по-ниска от тройния размер на годишното изчисление на IPREM.

Във всеки случай под внимание ще бъдат взети и други външни признаци, които показват действителните финансови възможности на молителя.

За физическите лица съществуват изключения, основаващи се на увреждания и/или други семейни обстоятелства, които позволяват горепосочените граници на доходите да бъдат надвишени. (Съгласно условията на Допълнителна разпоредба двадесет и осем от Закона за общия държавен бюджет (*Ley de Presupuestos Generales del Estado*) за 2009 г., през 2009 г. IPREM е равен на 7 381,33 EUR годишно).

Право на правна помощ имат по-конкретно следните:

испански граждани, граждани на други държави — членки на Европейския съюз, и всички други чужденци, пребиваващи в Испания, когато могат да докажат липсата на достатъчно средства за водене на дело;

управителни органи и обществени служби на системата за социална сигурност;

следните юридически лица, когато могат да докажат, че не разполагат с достатъчно средства за водене на дело:

организации с нестопанска цел;

фондации, вписани в съответния административен регистър;

в производство по трудови въпроси: всички служители и бенефициери на системата за социална сигурност;

в наказателни производства: право на правна помощ и безплатна защита и представителство имат всички граждани, включително чужденци, които могат да докажат липсата на достатъчно средства за водене на дело, дори да не пребивават законно в Испания;

в административни съдебни производства: право на правна помощ имат всички чуждестранни граждани, които могат да докажат липсата на достатъчно средства за водене на дело, дори да не пребивават законно в Испания, по всички производства (включително предварителни административни производства), свързани със заявления за убежище и Закона за чуждото гражданство (*Ley de la Extranjería*).

Допълнителна информация

Изисквания за кандидатстване за правна помощ

Физически лица

Всички компоненти на годишните доходи и приходи на лицата, изчислени на годишна база и за член на семейството, не трябва да надвишават двойно IPREM, който е в сила в момента на подаване на молбата.

Комисията за правна помощ (*Comisión de Asistencia Jurídica Gratuita*) може да реши по изключение да предостави правото на правна помощ, дори когато средствата надвишават IPREM двойно, но не и четворно, като се отчитат семейните обстоятелства на молителя, броят на децата или членовете на семейството, за които се грижи, здравословното състояние, увреждания, финансови задължения, разноски, произтичащи от образуването на производството, или други обстоятелства, и във всеки случай, когато молителят произхожда от специална категория голямо семейство.

Страните по делото трябва да защитава собствените си права и интереси.

Юридически лица

Юридическото лице трябва да бъде организация с нестопанска цел или фондация, вписана в съответния административен регистър.

Облагаемата му основа за корпоративния данък трябва да бъде под тройния размер на годишното изчисление на IPREM.

С влизането в сила на Органичния закон 1/2004 от 28 декември 2004 г. относно мерките за цялостна защита срещу насилието, основано на пола (*Ley Orgánica 1/2004 de Medidas de Protección Integral contra la Violencia de Género*), на жените, жертви на този вид насилие, се признава правото на незабавна и пълна правна помощ не само във всички съдебни производства, но и при административни процедури (следователно са включени и полицейските разследвания), започнати по повод на насилие, основано на пола, до произнасяне на присъда, без да е необходимо да се подава предварително молба за правна помощ. Това означава, че въпросът за правната помощ няма да възпрепятства правото на защита за ефективна съдебна защита, която ще бъде предложена на жертвата, независимо от това дали е подала молба за правна помощ. Трябва обаче да се подразбира, че такава правна помощ се предоставя единствено когато съответната страна може да докаже впоследствие или в хода на съдебното производство, че действително са налице обстоятелствата, за да се признае това право съгласно изискванията на общите правила, съдържащи се в Закона за правната помощ и съпътстващите го наредби, изменен в този смисъл от Шестата заключителна разпоредба на Органичния закон 1 /2004.

Кога загубилата страна трябва да плати съдебните разноски?

Членове 394—398 от Гражданския процесуален кодекс обхващат реда на плащане на разноските по граждански производства.

При искове за пълно съдебно решение разноските на първа инстанция се поемат от страната, чийто претенции са отхвърлени изцяло, освен ако казусът не повдига сериозни въпроси de facto или de jure, които трябва да бъдат изяснени.

Ако претенциите се признават или се отхвърлят частично, всяка страна поема собствените си разноски и половината от общите разноски, освен при наличието на основания за налагането им на една от страните поради злоупотреба с производство.

Когато разноските се налагат на загубилата страна, тя ще бъде задължена да плати за частта, отнасяща се до адвокати и други юристи, които нямат определени тарифи или такси, единствено обща сума, която не надвишава една трета от въпросната сума, за всяка една от страните по делото, които са обезпечили решението. Единствено за тези цели неостойностените претенции ще се оценят на 18 000 EUR, освен ако поради сложността на делото съдът не разпорежи друго.

Разпоредбите от предходния параграф не се прилагат, ако съдът постанови, че страната по делото, на която е разпоредено да плати разноските, е действала в условията на злоупотреба с производство.

Когато страната, на която е наложено да заплати присъдените разноски, има право на правна помощ, тя ще трябва да плати разноските, направени за защита на интересите на отсрещната страна, единствено в случай че това е изрично посочено в Закона за правната помощ.

Няма обстоятелства, при които на прокуратурата да бъдат наложени разноските по производства, по които тя е страна.

Хонорари на вещи лица

Вещите лица в съдебните производства са известни като *peritos*. Във всеки висш съд (*Tribunal Superior de Justicia*) има регистър на вещите лица (*Registro de Peritos Judiciales*).

Член 241, параграф 1, точка 4 от Гражданския процесуален кодекс обхваща, като специфичен елемент, който трябва да бъде включен при изчисляването на разноските, „хонорари на вещи лица и други суми, които може да трябва да се платят на лица, участващи в производството“.

Това се отнася за разноските, направени от лицата, които въпреки че не са страна в производството, имат определени разноски поради явяването си в производството, за да предоставят определени услуги.

В член 243 от Гражданския процесуален кодекс се постановява, че при всички производства и действия разноските се изчисляват от секретаря на съда, пред който се разглежда делото или обжалването. При изчисляването се изключват всички такси, които са за призовки и документи, свързани с производството, които са ненужни, излишни или не са одобрени по закон, или части от адвокатските хонорари, които не са изброени по-подробно или които се отнасят до хонорари, които не са заработени по делото.

Секретарят на съда може да намали сумата за хонорари на адвокатите и другите юристи, които нямат определени тарифи или такси, ако поисканите хонорари надвишават една трета от въпросната сума и не е установено, че страната, на която са наложени разноските, е действала в условията на злоупотреба с производство.

Не се включват също така и разноските за действия или случайни стъпки, за които на спечелилата страна изрично е било разпоредено да плати с решението относно разноските по главното производство.

Хонорари на писмени и устни преводачи

Няма официално приложима тарифа за услугите на заклетите писмени и устни преводачи. Заклетите устни преводачи определят сами хонорарите, които трябва да получат за своите преводачески услуги, но те са задължени да информират Службата за езикови преводи и съответната под-делегация на правителството за своите тарифи. Тази информация трябва да се предоставя през януари всяка година.

Връзки по темата

[Испанска национална агенция за данъчна администрация/ДДС](#)

Документи по темата

[Доклад на Испания относно проучването на прозрачността на разноските](#) (640 Kb)

Последна актуализация: 17/01/2024

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.